

TRUMPA ATMINTINĖ ĮMONIŲ VADOVAMS IR ATSAKINGIEMS DARBUOTOJAMS

Šuo pagalbininkas nėra augintinis – tai pagalbos priemonė asmeniui su negalia.

- Bendroji taisyklė: asmeniui su šunimi pagalbininku turi būti sudaryta galimybė patekti į viešąją erdvę ir statinius bei juose būti.
- Patekimą dėl šuns galima riboti tik įstatyme nurodytais išimtiniais realios grėsmės atvejais.
- Darbo santykiuose nėra atskiros taisyklės „privaloma priimti į darbą žmogų su šunimi“, tačiau galioja nediskriminavimo ir tinkamo sąlygų pritaikymo pareigos.

1. Ką įmonė privalo užtikrinti klientams ir lankytojams?

Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnis nustato, kad asmuo su negalia, naudodamasis šuns pagalbininko pagalba, turi teisę laisvai patekti į viešąją erdvę, įskaitant visus statinius nepriklausomai nuo jų paskirties, ir juose būti. Objektų valdytojai privalo šią teisę užtikrinti, išskyrus pačiame 30 straipsnyje numatytas išimtis.

[Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas – 30 str.](#)

Jeigu asmuo teisėtai naudojasi įmonės patalpomis ar paslaugomis, vien šuns pagalbininko buvimas negali tapti papildomu atsisakymo aptarnauti ar įleisti pagrindu. Kartu ši teisė nepanaikina kitų, su šunimi nesusijusių teisėtų patekimo sąlygų (pvz., leidimų, registracijos ar riboto patekimo taisyklių), jeigu jos vienodai taikomos visiems.

2. Ką įmonės atstovai turi teisę patikrinti?

Atsakingas įmonės darbuotojas gali paprašyti šuns pagalbininko statusą patvirtinančio dokumento arba jo kopijos. Šuo taip pat turi būti pažymėtas nustatytu skiriamuoju ženklu. Tai tiesiogiai numato 30 straipsnio 3–4 dalys.

[Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas – 30 str. 3–4 d.](#)

Įstatymo 30 straipsnis nesuteikia įmonei specialios teisės reikalauti diagnozės ar išsamios medicininės informacijos vien tam, kad būtų patikrinta teisė būti su šunimi pagalbininku. Todėl tokioje situacijoje tikslinga apsiriboti šuns statuso patikrinimu ir klausimu, ar žmogui reikia konkrečios pagalbos.

Taip pat, reikia turėti omenyje, kad šuo pagalbininkas gali teikti pagalbą nematomą negalią turinčiam žmogui (pvz., kurčiamam). Asmens negalios kvestionavimas dėl to, kad nėra vizualių negalios požymių, gali būti pripažintas priekabiavimu dėl negalios.

3. Kada šuns patekimą galima riboti?

Patekimas dėl šuns gali būti ribojamas tik išimtiniais atvejais, kai šuo:

- kelia realią ir tiesioginę grėsmę kitų asmenų sveikatai ir (ar) gyvybei;
- kelia realią grėsmę statinyje laikomų kitų gyvūnų sveikatai ir (ar) gerovei.

[Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas – 30 str. 5 d.](#)

Svarbu: rizika turi būti **konkreti ir reali**. Bendras nepatogumas, vidaus taisyklė „gyvūnai neleidžiami“, abstrakti baimė ar vien prielaida apie galimą alergiją savaime nėra įstatyme įvardyta išimtis.

Jeigu taikoma 30 straipsnio 5 dalies išimtis, objekto valdytojas privalo turėti taisykles dėl pagalbos asmeniui su negalia priemonių ir dėl šuns gerovės bei saugumo užtikrinimo. Įstatymas nereikalauja vieno konkretaus alternatyvos modelio – sprendimas turi atitikti konkrečią situaciją ir nustatytą riziką.

[Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas – 30 str. 6 d.](#)

4. Darbdaviams: kandidatas ar darbuotojas su šunimi pagalbininku.

Lietuvos teisėje nėra atskiros nuostatos, kuri tiesiogiai sakytų, kad darbdavys privalo priimti į darbą kandidatą vien todėl, kad jį lydi šuo pagalbininkas, arba kad šuo be jokio vertinimo turi būti leidžiamas į kiekvieną konkrečią darbo zoną. Tačiau darbdavį saisto bendrosios nediskriminavimo ir tinkamo sąlygų pritaikymo pareigos.

Darbo kodekso 26 straipsnio 2 dalis įpareigoja priimant į darbą taikyti vienodus atrankos kriterijus ir sąlygas, o 6 punktas – imtis tinkamų priemonių, kad asmenims su negalia būtų sudarytos sąlygos gauti darbą, dirbti, siekti karjeros ar mokytis, įskaitant tinkamų darbo sąlygų sudarymą, jeigu dėl to darbdavio pareigos nebūtų neproporcingai apsunkintos.

[Lietuvos Respublikos darbo kodeksas – 26 str.](#)

Lygių galimybių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 8 punktas taip pat reikalauja tinkamai pritaikyti sąlygas, kurių konkrečiu atveju reikia asmeniui su negalia siekiant gauti darbą, dirbti, siekti karjeros ar mokytis.

Parengta pagal 2026-08-10 galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus

[Lygių galimybių įstatymas – 7 str.](#)

Todėl bendruoju atveju darbdavys turėtų:

1. neatmesti kandidato ar darbuotojo vien dėl to, kad jam reikalingas šuo pagalbininkas;
2. išsiaiškinti, kokio pritaikymo reikia konkrečiai darbo funkcijai ir darbo vietai;
3. įvertinti realias darbo saugos, sveikatos, technologinio proceso ar kitų asmenų teisių rizikas, o ne remtis bendromis prielaidomis;
4. jeigu kyla kliūtis, pirmiausia įvertinti, ar ją galima pašalinti pagrįstomis pritaikymo priemonėmis;
5. vertinant kliūčių šalinimą atsižvelgti į visų pusių interesus, įskaitant asmens su negalia ir šuniu pagalbininku – šuo pagalbininkas yra pagalbos priemonė panašiai kaip, pvz., neįgaliojo vežimėlis ar ramentai, ir neturėtų būti traktuojamas kaip „nebūtinasis“;
6. sprendimą, ypač neigiamą, pagrįsti konkrečiomis aplinkybėmis ir dokumentuoti.

Dėl šuns buvimo darbo vietoje:

Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnis išlieka reikšmingas, nes jis apima statinius nepriklausomai nuo jų paskirties. Tačiau darbo vietoje šią teisę reikia derinti su konkrečiomis darbo funkcijomis, teisėtomis patekimo taisyklėmis ir saugos reikalavimais. Ribojimai dėl šuns pagalbininko turi būti siejami su įstatyme numatyta realia ir pagrįsta grėsme, o ne su vidaus taisykle.

[Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas – 30 str.](#) | [Darbo kodeksas – 26 str.](#) | [Lygių galimybių įstatymas – 7 str.](#)

5. Šunys pagalbininkai (mokiniai)

Tokios pačios 30 straipsnio 1 dalyje nustatytos patekimo teisės taikomos ir šuns pagalbininko rengėjui (dresuotojui ar jo pagalbininkui) praktinio rengimo metu su šunimi pagalbininku (mokiniu). Šuo mokinytis turi būti pažymėtas (vilkėti skiriamuosius ženklus), o atsakingam darbuotojui paprašius rengėjas turi pateikti statusą patvirtinantį dokumentą arba jo kopiją.

[Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas – 30 str. 7 d.](#)

6. Trumpa įmonės vidaus procedūra

Pakanka aiškos, trumpos tvarkos, kurią žino klientus priimančios ir vadovaujantys darbuotojai:

Parengta pagal 2026-08-10 galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus

1. Bendras draudimas įleisti gyvūnus netaikomas teisėtą statusą turintiems šunims pagalbininkams ir šunims pagalbininkams (mokiniam).
2. Nustatoma, kurie darbuotojai gali patikrinti statusą patvirtinantį dokumentą.
3. Sudėtingais atvejais sprendimą priima paskirtas atsakingas asmuo, o ne kiekvienas darbuotojas savo nuožiūra.
4. Jeigu patekimas ribojamas, užfiksuojama konkreti faktinė rizika ir teisinis pagrindas.
5. Kai taikoma 30 straipsnio 5 dalies išimtis, įmonės taisyklėse numatomos pagalbos asmeniui ir šuns saugumo bei gerovės priemonės.

7. Kasdienis darbuotojų elgesys:

- Kalbėkite su žmogumi, o ne su šunimi.
- Nelieskite, nešaukite ir nemaitinkite šuns be žmogaus leidimo.
- Neklausinėkite apie diagnozę; jei reikia, klauskite, kokia pagalba reikalinga konkrečioje situacijoje.
- Nekomentuokite žmogaus išvaizdos ar elgesio (matomos ar nematomos negalios).
- Jei kyla realus saugumo klausimas, įvardykite konkrečią riziką ir kreipkitės į atsakingą vadovą.

Daugiau informacijos apie šuns pagalbininko priėmimą konkrečioje verslo aplinkoje kviečiame gauti mūsų mokymuose. Juose aptariame praktines situacijas, teisės aktų taikymą ir sprendimus, pritaikytus konkrečiai įmonės veiklai, darbuotojų funkcijoms bei klientų aptarnavimo aplinkai.

Dėl mokymų rašykite arba skambinkite:

Dr. Irina Liubertė, vadovė, irina@sunysasistentai.lt, +370 618 20381

Daugiau informacijos rasite www.sunysasistentai.lt

Pagrindiniai teisės aktai:

1. [Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas](#) – ypač 30 straipsnis (šuns pagalbininko pagalba).

2. [Lietuvos Respublikos darbo kodeksas](#) – 26 straipsnis (nediskriminavimas ir tinkamos priemonės asmenims su negalia).

3. [Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymas](#) – 7 straipsnis (darbdavio pareigos), 8 straipsnis (vartotojų teisių apsaugos sritis).

Pastaba. Ši atmintinė yra bendro pobūdžio praktinė informacija, o ne individuali teisinė konsultacija. Teisės aktų redakcijos patikrintos 2026-08-10; prieš priimant sprendimą nestandartinėje ar didelės rizikos situacijoje rekomenduojama pasitikrinti aktualių teisės akto redakciją ir konkrečias faktines aplinkybes.